

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint TELEFON 14 SZ.	Főszerkesztő ZSUPANSZKY LYUBOMIR Főmunkatársak KISS GYULA	Felelős szerkesztő BERKOVITS MÁRK BERCSÉNYI JÓZSEF	Megjelen vasárnap Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyed évre 2 K
--	--	--	--

Skultéty Ferencz.

Bácsország évkönyvei október 12-től kezdve egy új fejezethez értek, a mely tartalmazni fogja új alispánjának, Skultéty Ferencz nevéhez fűződő eseményeket, alkotásokat, megvalósítandó mindazokat a szép reményeket, amelyek ehhez a névhez és alispáni kormányzatához már régóta és méltán fűződnek.

Fia ő annak a Skultéty Ede bácskai ügyvédnek és a bácsi ev. esperesség nagynevű volt egyházmegyei felügyelőjének, — aki a 48/49-iki véres események után, Cservenkán, hazáját gyalázó Czeh nevű vasas cseh kapitány insultálása után az őt halálra üldöző katonák elől menekülni volt kénytelen és így Győrben telepedett le, ahol ügyvédi irodát nyitott és itten született 1848. nov. 8-án fia Skultéty Ferencz. Iskoláit Győrben, Pozsonyban és Ujverbáson végezte, az államtudományi és jogtudományi vizsgáit pedig Budapesten tette le. Apja a szép reményekre jogosító fiatal jogászt vágyainak és természetének megfelelően, a közigazgatási pályára szánta és így lett 1883. okt. 23-án közigazg. gyakornok és 1887. apr. 27-én szolgabíró. E minőségében Kuláról választották meg 1889. dec. 20-án árvaszéki ülnöknek, majd pedig 1901. apr. 1-én, Schlagetter Gyula árvaszéki elnök nyugdíjaztatása után, árvaszéki elnöknek. Tíz évi elnöki működésével az árvaszéket teljesen átalakította és annak ügykörét oly ideális magaslatra emelte, amelyet mindazok, akik az árvaszéki kezelés lassúságát, nehézségét évtizedeken át ismerték, szinte lehetetlenségnek tartották.

Érthető tehát az a lelkes ováció, amelyben a megválasztott alispánt a közgyűlés termében részesítették és az a meleg hang, amelylyel a törvényhatóság nevében annak illustis szónoka, dr. Mikosevits Kanut országgyűlési képviselő, érdemeit szép szavakban kellően méltatta és kiemelte.

Az a mély tisztelet és az az őszinte szeretet, amely ezen alkalomból a vármegye székházában megnyilatkozott egy érdemes és munkás életnek méltó fényes sikere, amelyekhez a törvényhatóság egyetemét képező községek egytől-egyig szívvel és lélekkel szintén csatlakoznak.

E sikerek illusztrálására fényes tanúságot tesznek vármegyénk aranybetűs annalesei, amelyekben Clio tollával

Skultéty Ferencz nevét szintén megörökítve látjuk.

A többek között községeink legtöbbje örömmel és hálás szavakban emlékezik meg arról a szomorú Bach korszakbeli örökségnek végleges rendezéséről, amely szorosán összefüggött községeink elhanyagolt árva-pénztárának rendezésével, a midőn még a 60-as évekig az adóhivatalokban kezelt árvatári adósok és árva-követeléseknek az egyes községeknek történt visszaadása az árvatári számadásokban éveken át sok zavart okozott az ugynevezett kétes követelések által, amelyekből egyes községekben óriási árvatári hiányok keletkeztek, a melyek évtizedeken át a községek fejlődését és haladását is igen gyakran megakasztották.

Ezzel kapcsolatosan, — amely hatóságainak legmagasabb elismerését is biztosította számára, avagy ettől függetlenül-e, falvaink bizalma növekedett azon férfiu iránt, akihez nap-nap után bizalommal és örömmel zarándokoltak a jó falusiak tömegesen, úgy a szegények, mint a gazdagok, rang, vallás és nemzetiségi tekintet nélkül, mert nemcsak meghallgatva lettek, hanem, mert ügyük mindig gyors és érdemes elintézését is nyert.

Az árvaszéki ügyek pontos és gyors elintézését, — amely azelőtt gyakran éveket vett igénybe, — ma mintaszerű gyorsasággal, igazságszeretettel és pontossággal véglegzik a falusi polgárság osztatlan öröme és javára.

A férfi munkássága, szívének és lelkének tartalma szerint, ugyanolyan mint a romboló folyam árja, mely pusztít, vagy olyan mint a csörgedező pataké, melynek kísérője a dúsan zöldelő róna és a rétek illatos virágdisze.

És amint az elbájoló vidék képét a romboló ár megváltoztatni képes, úgy az igazi férfi munkásságának gyümölcse, jellemének varázsa és szorgalmának áldása is meglátszik működésének terén.

Alispánunk, akinek életfája e vármegye dús talajában vert erős gyökeret, egész életén át a szelid folyásu patak áldást hozó szerepében nem rombolt soha, hanem folyton építve, a szíveknek és lelkeknek tetsző művek alkotásában nemcsak az egész vármegye teljes bizalmát, hanem községeink szeretetét, háláját és bizalmát már rég kiérdemelte és így azok nevében csak hálás kötelességet telje-

sítünk, ha hatalmasabb szerepkörében, a vármegyei községek nevében mi is tisztelettel üdvözljük és alispánunk előtt az elismerésnek zászlóját bizalommal meghajtjuk.

A kulai polgári iskola

Az újságíró a közélet pionnierje. Ásóval, csákánnyal halad előre, hogy utat csináljon. Eszméket vet fel, azokat kidolgozza, a felszínen tartja, míg elérkezik annak az ideje, hogy mint érett és a köztudatba átplántált kívánság, a valóság birodalmába bevonuljon!

Sokat, nagyon sokat írtunk és tettünk mi már a kulai polgári iskolaért is. De nem akarunk ebből a magunk részére érdemet kovácsolni. Ha végre megvalósul az eszme és a kulai gyermekek a további boldogulás alapfeltételeit itthon megszerezhetik: úgy mindnyájan kik ez ügyért lelkesedtünk, kik ez ügyért dolgoztunk és fáradtunk, a lelki öröm és megnyugvás érzetével fogunk a közjóért végzett munkánkra visszagondolni!

De egyelőre még nem tartunk ott, hogy egészen ölbe tett kézzel, várhatjuk a polgári iskolánk megszületését!

Igaz, kedvező fordulat állott be ez ügyben és minden úgy következett be, amint azt már három év előtt e lapok hasábjain megjósoltuk: a felekezeti polgári iskola nem volt életképes; az ipari szakiskola Kulának nem volt megszerezhető — mert még nagy városok is hiába versengnek érte — úgy hát visszatérünk oda, ahol három esztendő előtt álltunk!

Sok időt és fáradságot elvesztegettünk, egy kicsit hajba is kaptunk. De végre is, a sok jóhiszemű közéleti harcos mind megnyugszik ma abban a gondolatban, hogy Kulának polgári iskolája legyen!

Ma már aktuális, hogy egyet és mást a polgári iskolákról elmondjunk. Leközljük tehát I p á n o v i t s Sándor polgári iskolai tanár értekezését a polgári iskola feladatáról és reformjáról:

A polgári iskola hosszú és fényes multra tekinthet vissza. Az alkotmány visszaállítása után, 1867 febr. 17-én kinevezett felelős kormányra minden téren a törvényes rendezésnek és az alkotásnak óriási munkája várt. A gondviselés különös kedvezésének tekinthető, hogy a közoktatásügy Eötvös József kezébe került, aki nagy lelkével csakhamar belátta, hogy a kulturális fejlődés a többinél is elsőrendű feladat. Mielőbb elkészítette tehát ministeri tervzetét és sietett benyuj-

tani a képviselőházba. A benyújtott javaslatok közül egyik a polg. iskolákra vonatkozott, mert egy olyan iskolafaj felállítását kívánta, amely nem csak az iparosoknak, de a kereskedő és gazdaközönségnek is kielégítse az általános műveltségi igényeit.

Ezen javaslat alapján Csengery Antal készítette el az új iskola tervezetét, mely polgári iskola nevet nyert. Tehát méltán nevezik Csengeryt a polg. iskola atyjának. Ez nem phrasis, a disznevet, amiben az utókor részesítette, meg is érdemli, mert ő ismertette először és ő hozta be a polg. iskola tervezetét, s az ő munkáját emelte törvényerőre a képviselőház.

A polg. iskolák célja és feladata a következő: Van a nemzetnek egy nagy tömege, melynek szellemi szükségletét az elemi iskola nem elégíti ki, a gimnázium és reáliskola pedig már túlszárnyalja. Akinek tehát a népiskola kevés, a középiskola azonban sok. Aki tudományos pályára nem vágyódik, hanem szívesen tanul oly intézetben, mely őt rövid időn belül célhoz segíti. Erre való a polgári iskola, melynek feladata, hogy a kereskedő — iparos — és gazdaközönségnek megadja azt az általános műveltséget, amit a mai életviszonyok minden boldogulni akaró egyéntől megkívánnak. Mert napjainkban a polg. osztálynak is nagy érdeke, hogy műveltségének emelésével megszerezze magának a képességet úgy anyagi, mint társadalmi helyzetének javítására.

A törvény betűi szerint mindazon nagyobb községek, melyeknek anyagi ereje engedi, kötelesek polg. iskolát állítani és fentartani a község lakói számára. Azonkívül az állam, ahol jónak látja, szintén szervez polg. iskolát. A mai nap pedig már bevett szokás, hogy a községek felállítják a polg. iskolát, de néhány év múlva átadják az államnak, a mely azután tovább fejleszti és fentartásáról ő gondoskodik. Ez által azt érik el az iskola-fentartók, hogy megszabadulnak a ministeriumban való szaladgálástól, a kunyorálástól és sok más lóttás-futástól. Mert tudnunk kell azt, hogy a kormány csak nagy — hosszú és sok közbenjárás után épít valahol iskolát, de már az átadás könnyebben megy.

A legtöbb nagyközség él is törvényadta jogával s ma már évről-évre szaporodik azon községek száma, melyek polg. iskolát állítanak és kérik az államot ilyenek szervezésére. Számokkal lehet kimutatni, hogy míg a reáliskolák szervezése stagnál, a gimnáziumoké csak lassan halad előre, addig a polg. iskolák száma rohamosan emelkedik, mely körülmény mindenesetre ezek életképességét és életvalóságát jelenti. Valóban elmondhatjuk, hogy a polg. iskolák nagy közkeveltségnek örvendenek, mert szívesen betöltik az eléjük tűzött célt — községeink jobbmodu középosztályát tömegesen az általános műveltség magasabb színvonalára emelik.

A polgári iskolák újjászervezése most van tervbe véve. Az új polgári iskola 7 osztályú lesz, még pedig 4 alsó és 3 felső osztályúval. Ahol a szükség nem indokolja a teljes polgári iskola felállítását, ott meg van engedve a 4 osztályú polgári iskola szervezése. Az új polg. iskola célja is az elsősorban, mi volt a régié: általános gyakorlati irányú képzést és kellő műveltséget adni az állampolgároknak. De azonkívül a 7 osztályú polg. iskola érettségi bizonyítványa képesít mindazon hivatalokra, melyekre eddig a gimnázium 8 osztálya, vagy a kereskedelmi iskola elvégzése kívántatott. A polg. iskola 7 osztálya után részt lehet venni a jegyzői tanfolyamon, be lehet lépni a kereskedelmi akadémiára és a legtöbb szakiskolába. Aki a felső polg. iskolát végezte, az egyszersmind jogosult egyéves önkéntesi kedvezményt is igénybe venni. A polg. iskola bármely osztályából át lehet lépni a különbözőzeti vizsgálat letételével a gimnázium v. a reáliskola következő osztályába.

Köztudomásu, hogy Pálánkán állami polgári fiu- és leányiskola, Topolyán

pedig állami polgári fiuiskola van. — A topolyai állami polgáriiskola, mely legközelebb esik hozzánk és a legutóbbi időben keletkezett, minket leginkább érdekel.

Kürtessy Rezső a topolyai állami polgári fiuiskola igazgatója, az iskola legutóbbi értesítőjében leírja az ottani polgári iskola elhelyezésének, építkezésének történetét. Ebből merítjük a következő adatokat:

Az iskola tervét Fehér Jenő királyi mérnök készítette. Az egyemeletes modern épületben a szükséges tantermeken, rajz-, tornaterem, szertárak, mellékhelyiségeken kívül, az igazgatónak és az intézeti szolgának is van lakása. A telek nagysága 785 ööl. A telek ára: 16,500 K. Az iskola-épület költségvetése közel 110ezer K. A községnek e célra semmilyen fedezete nem volt, tehát elhatározta, hogy amortizációs kölcsönnel fogja a költségeket fedezni. Az építést Prohászka József ceglédi építővállalkozó nyerte el: 111,253 K 50 fillér vállalati összeggel. A kályhámunkákat a község házilag végezteti. Az iskola építésének ellenőrzésére a képviselőtestület 16 tagból álló ellenőrző bizottságot választott. Az építési szerződés f. év április hóban kötött meg és az iskolaépületnek f. é. október 1-én készen kellett lenni. Eszerint a topolyai állami polgári iskola, melyhez Topolya község a telekkel, épülettel és a felszerelési költségek felével járult, most már megfelelő épületben folytathatja hasznos működését. — A topolyai állami polgári iskolában az évi tanítási díj: 20 K.

Mivel eddig csupán I-ső és II-ik osztály volt, úgy az igazgatón kívül csak két rendes tanár működött az intézetnél. Az I-ső osztályban a tanulók száma 31, a II-ik osztályban pedig 40 volt. Egy-egy osztályba legfeljebb 50 tanuló vehető fel, különben párhuzamos osztályt kell felállítani.

Ha Kula község akár az új 7 osztályú polgári iskolát, akár egy 4 osztályú polgári fiu- és leányiskolát fog felállítani: az építkezésre körülbelül 150ezer korona kell, vagyis az az egész alap, amelyet az „ipariskola“ céljára megszavazott a képviselőtestület. Tehát ez a határozat maradjon fenn, azonban a polgári iskola javára. Egyelőre, a 4 osztályú fiu polgári iskola megvalósításához van elegendő alap. A Czucz-alap és a Czucz-féle ingatlan (nagyfőzsde), a melynek eladását már a képviselőtestület elhatározta, valószínűleg elegendők az iskola felépítéséhez.

Telket nem is kell hozzá keresni, vagy venni. A község házával szemben van megfelelő telke a községnek.

Arról lehet még gondolkozni, hogy nem lenne-e helyesebb a mostani község házat átalakítani polgári iskolának — különösen, ha az állam nem venné azt át és nekünk államilag segélyezett községi polgári iskolát kellene fentartani. Akkor a szemben levő telekre megfelelő község házat építhetne a község, magas torony-

nyal, mely tűzoltótoronynak szolgálhatna.

Eszerint a képviselőtestület teendőjét a következőkben lehetne összefoglalni:

1) Az alapító-levél és a 150ezer koronás megszavazott alap a polgári iskola javára szóljon!

2) Forduljon a község azzai a kérelemmel a nm. vallás- és közoktatásügyi ministerhez, hogy amennyiben a megfelelő épület felépítését a község magára vállalja: hajlandó lesz-e azt az állam átvenni és a polgári iskolát fentartani.

3) Ha a ministerium elfogadja a község ajánlatát, akkor a község, a már említett saját telkén, építse fel a polgáriiskolát, oly alapon, hogy az 7 osztályúvá bővíthető legyen.

4) Ha a ministerium csupán államsegélyt adhatna, akkor alakítsák át a község házat a 4 osztályú polgári iskola részére és építsenek az említett telekre új modern község házat!

BÁCSKAI

Vármegyei restauráció.

Kis restaurációnak is beillett az e hó 12-én megtartott megyei közgyűlés, amely alkalommal a vármegyénél már régóta megürült állások betöltve lettek, — és örömmel jelezhetjük, hogy annak sikere és lefolyása a közügyeket teljesen kielégítette. A kipróbált és érdemes vármegyei tisztikarnak soraiból lettek mind ezek a diszes állások betöltve.

Igy lett árvaszéki elnök: dr. Frank Mihály eddigi helyettes elnök, megyei főjegyző: dr. Szabovljevits Dusán eddigi központi főszolgabíró, helyettes árvaszéki elnök: Kleiner Lajos aljz, akinek fizetését a vármegyei törvényhatóság kiváló érdemeinek elismerésül egyidejűleg 1200 K-val felemelte és főszolgabíró lett: dr. Fratricsevits István helyettes topolyai főszolgabíró.

Aljegyzők lettek: Jablonsky Aladár, dr. Zsigmond Gyula és Hoffmann Sebő kulai szolgabíró, kinek helyébe Leinweber György hódásági tb. szolgabíró választott meg.

Első osztályú szolgabíró lett: Kuluncsics Viktor bácsalmási, másodosztályú: Trenka Kálmán ujvidéki, Milics János zsablyai szolgabíró.

A közgyűlés 1/2 12 órakor ért véget. Közgyűlés után a vármegye tisztikara és jegyzőinek küldöttsége tisztelgett az új alispánnál.

Kaszinó Szálloda Kula

Telefon 34

Tulajdonos: Wighart Ernő

Teljes komforttal berendezett új szobák. Vizvezeték. Villamvilágítás. Elsőrangú ellátás.

Lódiázás Kucorán. A Bácsbodrog vm. Gazdasági Egyesület október 8-án Kucorán lódiázást tartott. Be volt mutatva 24 anyakanca, 3 drb három éves, 12 drb két éves 8 drb egy éves kancacsikó. Az érkező vendégeket az Ujverbázi állomáson Szakácsy Sándor közs. jegyző és Gergely József közs. bíró fogadták. A gazdakör helyiségében a tagok nevében Labos Endre gör. kath. plebános üdvözölte a vendégeket. A bíráló bizottság elnöke Kiss Lajos egyesületi al-elnök volt. Tagok: Dörman Ágost méntelepparancsnok százados Baja, Illésy Sándor gazd. sflügelyelő Zombor, Szakácsy Sándor közs. jegyző Kucora, Kiss Gyula községi jegyző Overbász, Hartman Pál közs. jegyző Ujsóvé, Dr. Apáthy Károly közs. orvos Kucora, Budinszky Miklós gtikár, Labos Endre g. kath. plebános, Lányi Alfréd ev. lelkész, Ódry Lajos kath. plebános, Dorogházi Dénes, Sztriber Miklós, Molnár Alexa Kucora, Rumpf Jakab állatorvos Kucora, Schick Ede közs. jegyző Torzsa, Michler Boldizsár aljegyző Veprod, Pischl András közs. bíró Veprod, Gergely József községi bíró, id. Ciegler Fülöp Kucora, Sohl Fülöp közs. bíró gazdaköri elnök Ujsóvé, Schick Frigyes közs. bíró Torzsa, Kilcz Henrik községi bíró Overbász, Szabó Moszkál Vazul közs. II. bíró Kucora, id. Göttl Jakab Kucora, Böszörményi György g. kath. slelkész Kucora, Bruszt János aljegyző gazdaköri titkár Overbász, Katyanszky Milorád okl. gazdász Overbász, Höflich Mátyás kitanító Kucora, Hesz Márton egyesületi megbízott Szentfülöp, Inhoff József titkár Zombor. Ki lett osztva 500 K allamdíj, továbbá Kucora község 4 drb 10 K-ás díja. Díjakat nyertek: 80 K-ás I. díjat és 10 K-ás községi díjat anyakancák után Schmell András Kucora, II. díjat 60 Kt Jánosi György Bácskeretes, III. díjat 40 Kt Mádi Andras Kucora, IV. díjat 20-20 Kt Cselyovszky János és Hornyák Kúhár János Kucora, 3 éves kancacsikó után II. díjat 30 Kt és 10 K községi díjat Oleár György Kucora, III. díjat 20 Kt Göttl Jakab Kucora, 2 éves kancacsikók után I. díjat 50 Kt és 10 K közs. díjat Szakács Mihály Kucora, II. díjat 30 Kt Reiszter Daniel, III. díjat 20 Kt Ciegler Henrik, IV. díjat 20 Kt Szakács Miklós Kucora, 1 éves kancacsikók után I. díjat 50 Kt Krieger József Osóvé, II. díjat 30 Kt Dups Péter Torzsa, III. díjat 20 Kt és 10 K községi díjat Kuhn Dániel Kucora, IV. díjat Koleszar János Kucora, 1 éves kancacsikója után arany oklevelet Jánosi György Bácskeretes és Ciegler Henrik Kucora, ezüst oklevelet Mádi András Kucora nyertek. Díjazás előtt a vendégek a 3 felekezet templomában istentiszteletet hallgattak, díjazás után a községi vezető férfiak családjait látogatták meg. Délben 63 terítékű társasbéd volt a gazdaköri vendéglő új csinos helyiségében. Kiss Lajos a gazdakört és annak lelkes vezetőit, Labos Endre a gazdasági egyesületet és annak vezetőit köszöntötte fel, majd Hesz Márton a társuló gazdákra mondott köszönetet. Indulás előtt Dr. Apáthy Károly közs. orvos újabb találmányu baromfiólat szemlélték meg a vendégek.

Irodalom

Ribiczey Gyula versei.

Nem régiben megjelent egy verses füzet Ribiczey Gyulától „Perihelium Aphelium” címen.

A fiatal, tehetségre valló poeta Bács megye szülöttje, vármegyénk egyik volt kiváló tisztviselőjének gyermeke, akinek irodalmi munkálkodását részünkről is szívesen támogatjuk, mert munkája érdemes és méltánylással és elismeréssel találkozott.

A versesfüzet talán öt poema kivételével csupa új ösvényeket törő, erőteljes, olyan igazán szép gondolatokat tartalmaz, hogy csodálkozunk kell azon bevégeztségen, ahogyan ez a fiatal ember mondani valóját a nagyközönség elé viszi.

Annál inkább értékes lehet versesfüzete, mert kétségtelen, hogy azokkal a modern magyar verselőkkel szemben, akikkel ma tölön-tul tele van a sajtó, határozott mérséklést képvisel.

Egy művészi kísérlet e könyv, mely be akarja bizonyítani, hogy a mai magyar fordulat, gazdag, ujszerű kifejezésmóddal is lehet régi mélységű, klasszikus szépségű verseket írni, anélkül, hogy ezért okvetlen érthetetlennek kellene lenniök a verseknek, mint ahogy az ma az Ady-követőknél szokásos.

A könyvecske 64 oldalas (ára 2 korona) s megszereshető a szerzőnél Ujszászon.

Mutatóul közöljük egyik versikéjét, amely kevés vonással nagyon mély s eredeti kifejezője az életközelmekben elfásuló ember lamentálásának:

Szántunk, szántunk, egyre szántunk.

Azoknak, kik nem tudnak megnyugodni.

Szántunk, szántunk, egyre szántunk
S még örülünk, hogy utánunk
Nagy-loholva a Halál jön
Letörölni verejtékünk.

Szántunk, szántunk, egyre szántunk
De a sorból ki nem állunk,
Mert mögöttünk sok friss ígás
Várva várja, hogy kidőlünk.

Szántunk, szántunk, egyre szántunk
Magunk elé már nem látunk
A halál is utolér.
Csontos kezünk eke szarvát
Göröszöbben megmarkolja,
Ugy kell lefejtetni róla.

Szántunk, szántunk, egyre szántunk
De hogy miért s kinek szántunk,
Megkérdezní rá se érünk,
Ugyis kicsi a mi bérünk! . . .

5003 sz. 1911.

Versenyárgyalási hirdetés.

Kula község előljárósága a községi rendőrség és kisbírák **téli ruházatát és felszerelési tárgyak** szállításának biztosítása céljából **f. évi október 21-én d. e. 9 órakor** a község háza tanácstermében szó és írásbeli versenyárgyalást tart.

Írásbeli ajánlatok a következő rendőrségi ruházat és felszerelési tárgyakra teendő:

1) Egy drb trikóból készült és erdélyi báránybőrrel bélelt téli zubbony, 1 drb trikóból készült csizmanadrág, 1 drb asztragán bőrből készült lófarokkal és címerrel ellátott sapka.

2) 8 drb báránybőrrel bélelt téli-zubbony, 8 drb csizmanadrág barhed héléssel, 8 drb báránybőrsapka címer és lófarokkal, 9 drb nyakravaló.

Szóbeli versenyárgyalás a következő ruházat szállítására fog tartatni:

a) Kisbírák részére 6 drb zsinóros télikabát, 6 drb téli csizmanadrág, 6 drb mellény, 6 drb sapka és 6 pár télicsizma.

b) Rendőrség részére: 9 pár téli éjjeli portyázó filc csizma, 8 pár csizma borjubőrből, 1 pár csizma elsőrendű boxbőrből.

Arlejtezők kötelesek az 1 és 2 pont alatti tárgyakra 100 K bánatpénzt, az a) pont alattira 50 K és a b)-pont alattira 25 K készpénzt a versenyárgyalás előtt a községi bíró kezéhez letenni.

A szállítandó ruházat és felszerelés kizárólag magyar gyártmányból és a megyei rendőrségi szabályzatnak megfelelően készült legyen.

Kula, 1911 okt. 13.

Kugler Béla
jegyző

Tyovin Ilja
bíró

TREUER FÉRFI SZABÓ

KULA (POSTÁVAL SZEMBEN)

ELEGÁNS SZABÁS
SZOLIDÁR

ELSŐRENDÜ MUNKA
5

Szabadkára

utazók figyelmébe!

Láng Fános a kulai Czeisz-szálloda volt bérlője ujonnan renovált **pilseni sörcsarnoka** és **nagy étterme** Szabadkán az új városházával szemben **megnyilt.** Kitünő konyha. Tisztán kezelt italok.

2-4

BISCHOF FERENC Alapítva 1894

SZABÓ ÜZLETÉBEN KULÁN

méret szerint készülnek

ÖLTÖNYÖK FELÖLTÖK

Őszi-téli szövetek nagy választékban

2746 sz. 911

Versenyárgyalási hirdetés.

Nádajja község előljárósága a község belterületén eszközöndő **járdaburkolás** céljára 40ezer drb I. oszt. **kongótégla** szállítására zárt versenyárgyalást hirdet.

A szállítandó téglamennyiség egység ára 1000 drbonként tüntetendő ki a téglaegető telepről számítva.

Írásbeli zárt ajánlatok lepecsételt borítékban a községi előljáróságra címezve, következő felirattal látandók el: „Ajánlat járdatégla szállításra a 2746/1911 sz. hirdetésre.”

Ajánlatok folyó évi **október 22-ig** nyújtandók be.

Nádajja község előljárósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Nádajja, 1911. okt. 7.

Kekecsovich István
jegyző

M. Kostily
bíró

Pongrácz A. Sándor

úriszabó Kulán

Magyar, angol és skót gyártmányu

őszi-téli divatszövetek

nagyraktára

Közhős, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RETHY-téle pemetetu cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **Réthy-félet** kérjünk, mivel sok hasonlatos utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a **Réthy** név 1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

Csak **Réthy-félet** fogadjanak el!

Ifj. ÁBEL JÓZSEF KULA

1029 tkvi 1911

Árverési hirdetmény.

A cserevinkai mezőgazdasági népbank mint részv. társaság cserevinkai cég végrehajtónak Galambos János újvidéki lakos végrehajtást szenvedő elieni végrehajtást ügyében a kérelem következtében, a végrehajtási árverés 900 K tőkekövetelés, ennek 1910 nov. 5-től járó 6 százalékos kamata, 74.90 K perbeli és végrehajtásilag már megállapított 30.30 K-ban megállapított első árverési és 51 K-ban megállapított jelenlegi egy a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX tc. alapján a zombori kir. törvényszék a kulai kir. bíróság mint tkvi hatóság területén lévő a **Kulai 1441 sz. betétben A1 1 2 sorsz. 1162 és 1163 hrsz. a. felvett 1037 és 1038 ö.i. sz. 109□öi ház és 73□öi kertre az 1211 K ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik olyképen, hogy amennyiben ezen ingatlanok a Horváth János és neje szül. Galambos Márta kulai lakos C 26 27 sorsz. a. bekebelezett haszonélvezeti jog tartásával 5670 K-án felüli árban eladhatók nem lennének az ingatlanok a szolgalmi jog fentartása nélkül azonnal újabban elárvereztetnek.**

Ezen árverés megtartására határidőül 1911 évi november 16-nak d.u. 3 órája ezen kir. járásbíró hivatalos helyiségében kitézetik.

Árverési feltételek: Ezen árverésen a fent irt ingatlan a kikiáltási áron alul is, azonban a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatik. Amennyiben az ingatlanok a C 26 27 alatt bekebelezett haszonélvezeti jog tartásával 5670 K összegért eladhatók nem lennének, az ingatlanok a haszonélvezeti jog tartása nélkül azonnal új kikiáltott határnapon újabban elárvereztetnek.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százaléka vagyis 333 koronát készpénzben, vagy az 1881 LX tc. cikk 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. LX tc. 170 §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Vevő köteles a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt, az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni és ha ezen kötelezettségének nyomban eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatandó részt nem vehet.

Kulán a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál 1911 okt. 5.

PETNEHÁZY kir. albiró

Őszi-teli szövetségkülönlegességek

Olesó árak Elsőrangú szabás

ANGOLSZABÓSÁG

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300-600 K. Hecht Bankhoz Részvénytársaság, Budapest Ferenciek tere.

Gőzmosó, fehérnemű és vegytisztító intézet

Kula (a szolgabíróval együtt)

Elfogad tisztításra mindenféle férfi és női fehérneműt, férfi és női felsőruhát, függőnyt, keztűt, ágyneműt, csipkét, asztalterítőt, szalvétát stb.

Szótér Antal

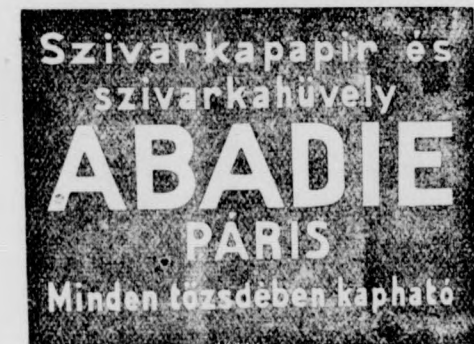

Férfi, női, gyermek-cipészet

Ifj. Kovács J. I. Kula

Saját készítményű valamint I-rangu gyári úri, női, gyermekcipő raktár

Berkovits Márk

Alapítva 1879 TELEFON 14
könyvnyomdája: Kulán Villamos üzem
Mindenféle nyomtatványt gyorsan és mérsékelt árban készít izléses kiállításban. Könyvkötőimunkák csinos kivitelben.

Stein Ign.

szoba és

eim festő

KULÁN

Halász tanító úr házával szemben

Függőlámpák

rendkívül nagy választékban gyári áron Furssik Jánosnál Kulán

BPESTEN	GABONNÁRAK	KULÁN
Buza —	12.09	Buza — 11.20
Zab —	9.42	Zab — 8.70
Tengeri —	8.71	Tengeri — 7.50

A magyar királyi

államvasutak

menetrendje

Érvényes 1911 október 1-től

Budapestről indulás reggel 7-10 (gyors) 7-45, 12-50, délután 3-20 (gyors) 6-05, 10-10 órákor.

Zomborból Szabadkára regg. 5-05, 8-09 (gyors) 11-36, 4-25 és este 8-59 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5-00, 10-25, délután 1-45, 6-55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Gombosra reggel 6-55, 12-11, délután 3-41, 8-11 (gyors).

Gombosról Zomborba reggel 7-19 (gyors) 10-22 délután 3-31, 7-45 órákor.

Zomborból Óbecsére reggel 3-10, 7-51 és délután 4-35 órákor.

Óbecséről Zomborba reggel 3-44, 9-10 és délután 2-33 órákor.

Zomborból Újvidékre reggel 2-30, 6-51 és délután 3-46 órákor.

Újvidékről Zomborba reggel 2-17, 7-51 és délután 1-55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 4-10, 6-45 és délután 12-30, 4-23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4, 7-50 és délután 1-15, 5-15 órákor.

Újvidékről Títele reggel 6-54, d.u. 5-25 ó.

Títele Újvidékre reggel 3-32, d.u. 1-50 ó.

Bács-Feketehegyről Palánkára reggel 7-10, délután 3-20 és 7-47 órákor.

Palánkáról Bács-Feketehegyre reggel 3-00, 8-18 és délután 2-35 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4-37, délután 1-38 és este 7-10 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4-10, 8-50 és délután 1-10 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 5-05, 10-36, délután 2-20, 7-25 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5-17, 10-24 és délután 4-32, 7-32 órákor.

Újvidékről Óbecsére reggel 4-32, 9-15, délután 4-53 órákor.

Óbecséről Újvidékre reggel 4-20, 9-45 és délután 3-45 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3-46 és délután 12-27, 6-17 órákor.

Bácsalmásról Halásra reggel 3-42, déli 12 és este 9 órákor.

Bácsalmásról Regőcére reggel 6-20 és déli 3-30, 8-45 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2-25, 9-40 és délután 6-45 órákor.

Szabadkáról Újvidékre reggel 5-20, 10-30 (gyors) és délután 1-44, 5-35, 6-48 (gyors)

Újvidékről Szabadkára reggel 4-23, 7-55 (gyors) 10-40 és délután 4-29 (gyors).

Szabadkáról Szegedre reggel 6-15, 9-44, délután 1-50, 6-53, 8-35, 11-05 órákor.

Szegedről Szabadkára reg. 3-05, 7-48, 11-30 délután 3-12, 4-55, 6-34, 10-20 órákor.

Szabadkáról Cservenka—Ujgombosra reggel 4-42, délután 3-22, 7-17 órákor.

Ujgombos—Cservenkáról Szabadkára reggel 3-05, 11-03, és délután 4-08 órákor.

Ujgombos Bácsordas—Palánka reggel 4-58 és 8 órákor.

Ujpalánka—Bácsordas—Ujgombos reggel 5 délután 12-53, 5-33 órákor.

Szegedről Zentára reggel 4-20, délután 1-34. Zentáról Szegedre reggel 6-30, délután 3-30.

Nagyfénnyről Csantavérre reggel 7, d.u. 2-20, este 6-11 és 9-57 órákor.

Csantavérről Nagyfénnyre reggel 5.15 déli, 12-13, d.u. 5-30 és este 9-20 órákor.

† a legmegbízhatóbb óvszerek tucatja 3 K-tól 12 K-ig illetve drábjá 6 K-ért kapható
GUMMI
Gergelyi József gyógyszerésztárában, Kula

A jegyzők közjogi helyzete — a közigazgatásban.

Dr. Koncz János jegyzőtől.

A községi jegyzők közjogi helyzetének körvonalazása olyan sokoldalú és annyira részletes, hogy egy cikk keretébe alig illeszthető be. A jegyzőnek minden közjogi vonatkozása egy-egy mozaik darab, melyeknek a közigazgatás tágas keretében való összerakása adná meg helyes képét. Ezt a képet a maga egészében előállítani és reprodukálni a legszebb kötelesség teljesítésnek egyike volna ránk nézve. Párhuzamot vonni a község politikai (közjogi) jellege és a községi jegyzőnek községi vonatkozásai között: szép önértékes s a jegyzői karra nézve tekintélyt osztó munka volna. Természetesen, hogy akkor egy cikk kereteit messze túlhaladó értekezéssé kellene hogy nőjjön a munka. De vázlatában is eléggé szemre vételezhető a mi közjogi helyzetünk, míg máshelyen a szégyennek és haragnak vegyes pirját üzi arcunkra.

Előbb a községi jegyzőnek közjogi tereumával fogok foglalkozni, abból a szempontból, hogy a működés terének közjogi jellegét kidomborítsam.

A jegyzőnek működési tere a község, a politikai — község. Közjogunk szerint a község, mint terület az államnak valamely geográfiailag határolt része. Nyilvánvaló e meghatározásból, hogy a község egy közjogi földdarab, melyen községi funkciót is végeznek. Vita tárgyát képezi némelyek előtt még most is, a községnek politikai jelzője. Azt mondják e vitázók, hogy a község nem politikai község, ennél fogva politikai nyilatkozatokat, bírálatokat nem tehetnek, mert erre legutolsó szem gyanánt csak a törvényhatóság jogosult.

Ez a felfogás nem egészen helyes, mert a községnek politikai jellege mellett bizonyít már maga az a tény, hogy közjogi jellege elismerteti. Ugyanis a politika (mint tudomány és nem mint a minden napi életben emlegetni szokott politika, mely nem más, mint az állami élet gyakorlati alakítása arra hivatott államférfiak által) a közjoggal olyan szoros kapcsolatban van, hogy egyiknek a másikra gyakorolt hatása vita felett áll.

Hiszen a közjog az államnak jogi rendjét, szervezetét, szerveit, ezeknek jogkövét határozza meg, míg a politika a község által meghatározott szemeknek, erőknek egymásra való hatását vizsgálja. A közjog és politikai jelleg tehát a községnél nem is állanak oly távol egymástól, sőt a község közigazgatásában szorosan egymás mellett vannak. A községnek, mint területnek közjogi és politikai jellege ezek szerint kétségtelen.

Nem akarok kitérni azoknak a felsorolására, hogy milyen jogkört biztosít a községnek a közjogi és milyen a politikai jelleg, mert ez, míg egyrészt túlhaladná a cikkre szánt figyelmet és türelmet, másrészt a jegyző függőhelyzeténél fogva félreértésekre adna alkalmat.

Ezek után áttérhetünk a község jegyzőjének, mint köztisztviselőnek közjogi megvilágítására. Itt azonban magyarázatát kell adjam annak, hogy miért hangsúlyoztam a jegyzőt, mint köztisztviselőt. E magyarázat különösen a rajtunk kívül állóknak és a velünk ellenszenvezők táborának szükséges. Hiszen évtizedeken át a kormány köréből hangzott el a jegyzők köztisztviselői minőségének tagadása olyan alkalomkor, midőn valamely az állami és törvényhatósági tisztviselők és altisztek által élvezett kedvezménynek a jegyzőkre való kiterjesztése kértett.

A köztisztviselői minőség tagadása akkor a kérés elutasításának indoklását képezte. Ma, illetve az utóbbi időkben van valamelyes elismerés e tekintetben, de törvényhozásilag kimondva nincs. Közjogunk azonban és egyetemeink közjogászai mást tanítanak.

Azt ugyanis, hogy közszolgálat alatt azokat a tisztségeket értjük, melyeket a közügyek ellátására az államhatalom szervezett.

A községeket pedig és azokban a közügyek ellátására szükséges jegyzői állást tágabb értelemben, az államhatalom szervezte a községi törvények által.

Az 1878.: V. tc. szerint: közhivatalnokok azok, kik az állam közigazgatási, igazgatószolgálati, vagy valamely törvényhatóság, vagy községi hatóság teendőjének teljesítésére hivataluknál fogva kötelezvék. Világos ebből, hogy a jegyző a közhivatalnokoknak községi kategóriájába belesik. Hiszen közjogunkban a köztisztviselőknek általánosan két olyan csoportját találjuk, melyeknek egyikébe a jegyző minden kétséget kizárólag tartozik. Az egyikbe az állami hivatalnokok, a másikba a törvényhatósági és községi tisztviselők tartoznak. Az előbbieket a kormány a maga szolgálatára alkalmazza, míg az utóbbiak az önkormányzati testek keblében működnek. A község pedig önkormányzati test s az annak kebelében működő egyik tisztviselő: a jegyző.

A jegyző köztisztviselői minősítése mellett bizonyít még a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883.: I. tc., mely a köztisztviselői minőséget különös feltételként olyan szakképzettséghez köti, melyet az illető szolgálati szak megkövetel. Ha már most a jegyző nem köztisztviselő, miért állapította meg éppen a törvénynek 6. §-a, valamint az 1886.: XXII. tc. 74. §-a s legutóbb az 1900.: XX. tc. a jegyzői minősítést, szakképzettséget?

Kétségtelennek tartom a községi jegyzők köztisztviselői minőségét, ami apró részletekben itt ott elismertetik.

(Folyt. köv.)

HIREK

Jótekonyság. Bácskurai Szekula Ákos úr a Ferencz József rend lovagja f. hó 2-án kérést intézett hozzánk, hogy van-e Kulán katolikus és izr. nőegylet, mert adományait ezeknek kívánna juttatni. Mivel kath. nőegylet nincs nálunk, mi a kath. tanoncotthont ajánlottuk. F. hó 11-én kaptunk Szekula Ákos úrtól 100 Kt a következő sorok kíséretében:

Sanatorium „Mariagrün“
1911 okt. 9.

Tekintetes szerkesztőség! Köszönettel igazolom f. hó 4-én kelt szíves sorait. Kérem mai postautalványnyal küldött 100 K-ból 50 Kt az előljáróság kezéhez átadni a kulai szegények közt felekezeti különbségnélkül való szétosztás céljából, a másik 50 Kt pedig Dr. Thomán elnöknek kezeihez az izraelita nőegylet javára. Én 11 éves koromban 41 év előtt elkerültem Kuláról, 31 éve lakom Kolozsvárt ahova néhány nap múlva utazom — de szülőhelyem iránti kegyelet fenmaradt és ezért is kértem azt az előnevet. — Az pedig, hogy szerény viszonyaimhoz mért csekély összeget a tek. szerkesztőségnek küldöm átadás végett legkevésbé sem a publicitás miatt, hanem azért történik, mert becses lapját a szíves megemlékezéssel nekem megküldötte. Hazafiúi tisztelettel Szekula Ákos, Kolozsvár.

A nagyelkü adományozó kívánságához képest 50 Kt, hivatalos nyugta ellenében, a községi előljáróságnak, 50 Kt pedig özv. dr. Thománé úrnő nyugtája ellenében, az izr. nőegylet részére f. hó 11-én átadtunk.

Eljegyzés. Stein Benő rumai fűszernagykereskedő eljegyezte Berger Salamon kulai kereskedő leányát, Lujzát.

Esküvő. Ungar József mérnök és nagybirtokos Tornospusztáról folyó hó 24-én tartja esküvőjét Bácsszentivánon Vámosi Manó nagybirtokos és takarékpárti igazgató leányával, Ilonkával.

Esküvő. Csantavéren kedden esküdött meg a rk. templomban Basch Andor gyógyszerész Szokola Margitkával, Szokola Gyula községi jegyző leányával.

Hoffmann Sebő kulai szolgabíró a legutóbbi megyei közgyűlésen megyei aljegyzőnek választották. Hoffmann szolgabíró több éven át működött az itteni főszolgabírói hivatalban mint buzgó és lelkiismeretes tisztviselő. Előmenetelét, melyhez sokan gratuláltak az új aljegyzőnek, kiérdemelte.

Kálmán napja. Kula intelligenciájának egyik érdemes férfija: dr. Ormay Kálmán járási és tb. megyei főorvos, az önk. tűzoltótestület főparancsnoka f. hó 13-án ülte névünnepe, mely alkalommal különben is vendégszerető háza, csak úgy mint minden évben, teljesen megtelt a gratulánsok sokaságával. Az önk. tűzoltók nevében dr. Hilkené Lajos alparancsnok üdvözölte az ünnepeket meleg szavakkal. Talán mondanunk is fölösleges, hogy a ház úrnője, mint rendszeresen, most is fényesen kitétt magáért.

A bács megyei községi jegyzőegylet meleg hangu táviratban üdvözölte Latinovits Pál ny. főispánt, orsz. képviselőt, a Lipótrenddel történt kiténtetése alkalmából. Latinovits Pál erre Kiss Gyula egyleti elnökhöz a következő levelet intézte:

Mélyen tisztelt Jegyző Ur!

A vármegye jegyzőegyletének kiténtetése alkalmából kifejezett meleghangu s engem fölülte megtisztelő üdvözlését hálással köszönöm.

A jegyzői karnak, vármegyénk eme kitünő, munkaedzett, hazafias osztályának közhasznú és eredménydus tevékenységét nálamnál jobban senki se méltányolja. Én ismerem, még pedig közvetlen közelségről, azt az óriási, emberi erőt szinte túlhaladó munkát, amit Önök a közügyekért, a népért végeznek s ezért őszintén szeretem és becsülöm Önöket. Egyetlen alkalmat se fogok elmulasztani, hogy az Önök törekvését, mely mindenkor hazafias és a közre üdvös volt, tőlem telhetőleg előmozdítsam.

A jegyzőegyletnek szívből kívánom, hogy az Ön bölcs és valóban eredményes vezetésével továbbra is fejlődjék és erősödjék.

Fogadja Ön, tisztelt Jegyző Ur és mélyen tisztelt kartársai rokonérzésem és becsülésem kijelentését. Tisztelő hiva

Latinovits Pál
ny. főispán, orsz. képviselő

Haláleset. Diener János volt kulai, utóbb zombori ügyvéd, földbirtokos és a zombori függetlenségi és 48-as párt alelnöke f. hó 7-én elhunyt. Temetése Zombor város közönségének óriási részvétele mellett 8-án ment végbe. Az elhunytat özvegyén kívül 6 árvája siratja.

Tolvaj kovácsinas. Keravcsin Viáda úrszentiváni születésű kovácsinas Kulán, ahol a mesterségét tanulja, vakmerő tolvajlást követett el múlt vasárnap Knefely Nándor kulai vaskereskedő üzletében. A tolvaj inas fellopózkodott Knefely Nándor házában padlására már d.e. 8 órakor s ott beárta, amíg az üzletet bezárják. A vasárnapi munkaszünet miatt már 10 órakor be is zárták az üzletet és az alkalmazottak siettek a szabadságot élvezni, ki erre, ki amarra. A tolvaj inas a padlásról az áru-raktárba, onnan pedig az üzletbe ment. Itt nem is sokat kellett erőlködni, mert a tulajdonos a kézi pénztárt elfeledte bezárni, sőt szokása ellenére nagyobb összeget is hagyott benne. A fiú meglepetve a sok pénz láttára, mást nem is bántott, hanem elemelt 630 Kt és azon az uton melyen jött, távozott is. Itt megint szerencséje volt, mert a padlásajtó sem volt bezárva és könnyű szerrel kijutott a szabadba. Vett aztán cipőt, ruhát stb. sőt estére már barátokat is szerzett és a Nemzeti szállodában zeneszó mellett mulatni kezdett a kompánia, ahol szobát is béreltek és a mámor kialvása után újból nekiláttak az ivásnak. Ez vezette nyomra a károsult fiát, aki az esetről jelentést tett a csendőrségnek s így rövid vállalat után kiderült minden. Az összegből mintegy 270 Kt eldorbézolt a díszes társaság, a többi megkerült. A tolvaj inast letartóztatta a csendőrség és átadta a kulai járásbírósnak, ahol elmélkedhetik azon, hogy gyerekek nem való a pénz.

Ministeri elismerés. A vallás és közoktatásügyi minister Belohorsky Gábor nyug. ág. hitv. ev. főesperesnek, az újvidéki állami polgári leányiskola gondnokságában hosszú és önzetlen munkálkodásával szerzett kiváló érdemeiért elismerését és köszönetét nyilvánította.

Hogyan fizetünk ezután? A betegsegélyző tagjárulékokat eddig az ipartestületnél kellett befizetni, mely azt továbbította. Az országos pénztár azonban elhatározta, hogy a tagjárulékok hetenkint fizetendők be s így okt. 15-ike után minden munkaadó csekket kap Zomborból, melynek felhasználásával a pénzt Zomborba küldheti a kerületi pénztárhoz. Minden hó elejével a késedelmes fizetők ellen végrehajtás fog folylamatba tételni. — Hogy miként válik be az új rendszer, azt a gyakorlat fogja bebizonyítani.

Tanítógyűlés Ujverbáson. A kulai esperesi kerület f. hó 10-én tartotta kerületi gyűlését sorrend szerint Ujverbáson. A gyűlést szentmise előzte meg, majd Molter Mariska ujverbázi tanítónő gyakorlati tanítása következett nyelvtanból, melyet a gyűlés egyhangulag dicsérettel fogadott. Erre Páv Ferenc eszervenkai plebános olvasta fel a Léh Pál ujverbázi tanító dolgozatára „Lehet-e minden iskolánál 6 osztály és miért nem végzi el minden tanköteles gyermek a népiskola 6 osztályát?” az egyes tanítótestületek bírálatáról készített észrevételeit. A szép dolgozatért és bírálatért a gyűlés a szerzőnek és bírálóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A gyűlés apróbb egyéni ügyek elintézése után fél 1 órakor véget ért. Elismeréssel kell adózni mindkét Verbász tanítótestületének, melyeknek tagjai felekezeti különbség nélkül megjelentek a gyűlésen, az óvónőkkel együtt. Gyűlés után Preller János, a nemzeti szálló tulajdonosa vendéglőjében 34teritékű bankett volt, melyen felköszöntőt mondtak: Bach János ker. esperes Szevera János gimnáziumi tanár iskolaszéki tagra, míg Szevera viszont az esperes-, ujverbázi tanítótestület- és vendéglőkre. Dicséret illeti Preller vendéglőt, aki 3 K-ért féliter borral, kitűnő ebédet adott.

A topolyai polgári iskola. Topolya közönsége által, nagy áldozattal létesített polgári iskola épülete közeledik a befejezéshez. Ezen épület kitűnően dokumentálja Fehér Jenő zombori építész mérnöknek elsőrendű tervező képességét. A kivitel nehézségeit könnyen oldotta meg Prohászka József ceglédi építési vállalkozó. Topolya egy gyönyörű épülettel gazdagodik.

A szabadkai tanítónői képezdét az ott uralgó tifusz járvány miatt négy hétre bezárták.

A szegénysorsu tüdőbetegek érdekében a József kir. herceg Szanatorium Egyesület akcióját, hogy egy virágszállal kevésbé kössünk a halottaknak szánt koszoruba, s ennek a virágszállnak árát ajánljuk fel az élőhalottaknak, a tüdőbetegeknek, — ami patriánkon nagy érdeklődéssel fogadták. A társadalom élén állók határozták el, hogy ezt a nemzeti sebet hegesztő ügyet, egész szívük szeretetével veszik gondjukba. A gyűjtés módja intensív lesz s hisszük, hogy a szép cél javára szép sikerrel fog végződni.

A kulai járásbíró régi szűk épületét némi átalakítással próbálják megfelelőbbé tenni. A bírák utcai szobát kapnak; a telekkönyvi helyiség, mely eddig a legrosszszabb és legsötétebb helyen volt, most valamivel jobb elhelyezést nyert, éppúgy az irattár is. A zárt folyosót az utca felől befalazták, úgy hogy a várakozó felek a télen nem fognak annyit a hidegtől szenvedni.

Palánkán, Simándy Istvánnak Wekerle-falva jegyzőjévé történt megválasztásával megüresedett első aljegyzői állásra egyhangulag Eichardt József eddig II. aljegyzőt választotta meg. Az így megüresedett második aljegyzői állásra nagy szótöbbséggel Hesz Frigyes községi irnokot, míg a közs. irnoki állásra Oltványi Antal parragi közs. irnokot választotta meg.

Székely Mihály nem jön Zomborba. Székely Mihály aviatikus zombori repülő produkciója elmarad. Az aviatikust ugyanis valami baleset érte, s amiatt kénytelen az ágyat őrizni.

Zsabiya község határának tagosítása befejeztetvén, dr. Kállai Béla kiküldött bíró a birtokba vezetést e hó 3—7-ig eszközölte. A tagosítási díj holdanként 8 K-ban lett megállapítva.

Kitüntetés. Már 40 éve működik Ókérén Török Pál rk. kántortanító, kinek a tanügy terén szerzett érdemeit most a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerte és részére 200 K személyi pótléket utalványozott, mely a rendes fizetés jellegével bír és a nyugdíjba is beszámítatik.

A délmagyarországi cukorgyár r.-t. nagybecskereki gyára a m. hó 27-én vette fel üzemét mintegy 450 munkással.

A m. kir. pénzügyőrség új jelvényei. Ő felsége a király megengedte, hogy a m. kir. pénzügyőrség egyenruházatán több változtatás léphessék életbe. A többek között a pénzügyőri vígyázó a három havi ujonciskola elvégzése után az eddigi fővígyázói jelvényt, vagyis két csillagot kap; a fővígyázó három csillagot kap; a szemlész a három csillagon kívül gallérja varratának mentén széles ezüst sujtást; és végre a pénzügyőri biztos helyetteseknek sujtása aranyból van.

A névalírások újabb módja. Az irni nem tudók rendszeren keresztrel jelölik meg azon helyet, ahova nevüket kellene aláírniók. Amerikában újabban egészen más szokás jött divatba. Úgyanis az irni nem tudó munkásoknak egy kártyát nyujtanak át, hogy annak kidolgozott felére hüvelykujjaikról lenyomatot készítsenek. A fizetés napján a lenyomat mellé ismét készítenek egy lenyomatot s a két lenyomat azonoságából állapítják meg a munkás személyazonosságát. E lenyomat sokkal jellegzetesebb bármely aláírásnál s így igen alkalmasnak bizonyult.

Szabadkán „Reggeli Ujság” címen új politikai napilap jelenik meg dr. Havas Emil szerkesztésében.

Két feleség. Fischer Lázár topolyai illetőségű iparos Szegeden másodsor is meg nősült. A bigámia azonban kiderült és most körözik Fischer Lázárt, akinek kevés volt egy feleség.

A gombosi hid átadása. A már két év óta épülő gombosi hatalmas vasuti hidat végre október 9-én átadják a forgalomnak, s ezzel egyes irányokban lényegesen meg rövidül az utazás tartama. A sinek felrakását most végezték, s ha a még háralevő többi munkálatok is befejezést nyernek, semmi akadálya sem lesz annak, hogy a közlekedés rajta néhány nap mulva meginduljon.

Jó bornak nem kell cégér. E régi és sok esetben beváló közmondás újra bebizonyult a múlt héten Jurszik János kulai üveg és porcellánkereskedő villamos Reduktorával. Addig és annyiszor olvasta már a kulai Ipartestület a Reduktor előnyeiről szóló hirdetést, míg végre a múlt héten tartott előjárósági gyűlésen kipróbálta és meg is rendelte. A próba eredménye meglepő adatokat szolgáltatott. Az ipartestület 3 Amp. órája egy 25-ös égővel Reduktor nélkül 60 másodperc alatt 9 fordulatot tett, míg Reduktorral ugyanazon égővel 80 másodperc alatt tett csak 3 fordulatot, ami több mint 3/4 résznyi hasznot jelent a villamvilágítást bevezetőkre nézve. A Reduktor, mely csupán 47 K-ba kerül, így rövid időn belül kifizeti magát.

Szabadkán cirokseprő- és papirzacskógyárat alapít egy illoki kereskedő.

Féláru vasuti jegy igazolványok. Az állami és törvényhatósági tisztviselők a közs. és körjegyzők, a rendezett tanácsú városok tisztviselői, a nem állami tanszemélyzet, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok féláru jegy váltására jogosító s arcképes évi igazolványai a jövő 1912 évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államasutak igazgatóságához legkésőbb december 31-ig beküldendők.

Egy szomjas ember rémtette. Wolf Ferenc futtakai vendéglős f. hó 5-én reggel szárvágásba küldötte Hahrjung Jakab nevű bérését, de a bérés még inni akart és pálinkát kért. A gazda, mivel már adott a bérésnek reggeli előtt pálinkát, elutasította kérésével a szomjas bérés, aki erre a gyanútlanul elforduló gazda fejébe vágta a szárvágót. Az alig 54 éves ember rögtön meghalt, mert a vágás az agyvelőt is érte. A gyilkos bérés letartóztatták és Ujvidékre szállították a börtönbe.

Magyar nevek az új vasuti menetrendben. Az idei új októberi vasuti menetrendben a bácskai és torontáli vasuti állomások neveinél sok változást talál az utazó közönség. A Máv. igazgatósága ugyanis az új vasuti menetrendben már az állomások magyar neveit iktatta be s így a régi állomásnevek eltűnnek s mindenütt a magyar elnevezéseket találjuk.

Postacsomag szállítás Szerbiába. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében a Szerbiába szóló csomagokhoz származási bizonyítvány csatolása nem szükséges; azonban helyett a felvevő postahivatalok a két darab árubevallást, melyet a feladónak pontosan ki kell tölteni, kötelesek a hely- és kelti bélyegző lenyomatával ellátni és azokra a csomag ragszámát feljegyezni. A csomag tartalmát képező áru árát, vagy az árubevallásban kell jelezni, vagy ha ez nem történik, az árut tartalmazó számlát kell a feladónak csatolni. Ily esetben ugyanattól a feladótól ugyanahhoz a címzetthez egyszerre feladott több csomaghoz egy közös számla is elégséges.

A világhírű Krafft-Ebing tanár írja: Kisérleteim a **Ferenc József**-keserűvízzel betegeimnél jó sikerrel jártak, amennyiben gyomruk a **Ferenc József**-keserűvizet jól elbirta és a kívánt hashajtó hatás rendszerint már rövid néhány óra alatt beállott. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapestben.

Ősz.

Imádom az őszt s megcsodálom
Minden tünetét, minden részét . . .
Nézem például az ökörnyalat,
És sehol se látok köpöcsészét . . .

Ezt írja „A Nap” okt. 10-iki számában. Sok vendéglőben és hivatalos helyiségben is hiába keressük az utóbbit, pedig az ilyen helyeken minden sarokban elkelne egy-egy köpöcsésze.

LEGUJABB.

Cukorgyár Cservenkán. Angol-magyar cukoripar részvénytársaság cég alatt alakít az angol-osztrák bank dr. Lebach László nagybirtokossal egyetemben részvénytársaságot arra a célra, hogy Cservenkán és esetleg másutt is cukorgyárat létesítsenek. A részvénytőke 5millió koronában van megállapítva és az eziránti szerződés a két szerződő fél közt e hó 13-án Budapestben jött létre.

Ováció. Dr. Fratricsevics Istvánt, az ujonnan megválasztott topolyai főszolgabíró, ki f. hó 14-én délben érkezett Topolyára, a vasuti állomáson a járási tisztikar, községi jegyzők és igen nagy közönség élénk ovációban részesítette és a járás és Topolya község nevében meleg szavakkal üdvözlötték. Az új főbíró meghatottan köszönte meg a szívélyes fogadtatást és hosszú kocsisorban vonult be a községbe.

Nyilvános köszönet.

Nagyságos
bácskulai Szekula Ákos úrnak
a F. J. r. lovagja
Kolozsvár.

A kulai izr. nőegylet részére kegyesen adományozott 50 koronát átvettem és ezért Nagyságodnak a nőegylet nevében, hálás köszönetet mondok.

Kula, 1911 okt. 11.

Kiváló tisztelettel
özv. dr. Thomán Jakabné
az izr. nőegylet elnöke.

Búcsúszó.

Zomborba való elköltözésem oly hirtelen következett be, hogy t. barátaimtól és ismerőseimtől ezuton veszek búcsút és kérem őket, hogy tartsanak meg továbbra is szíves emlékezetükben és barátságukban.

Kula, 1911 okt. 14.

Hoffmann Sebő
vm. aljegyző